

Клеванський професійний ліцей

**Навчальна програма
гуртка естрадного співу**

Автор-упорядник:

Курильчук Ірина Валеріївна

Клевань, 2023

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	3
2. Навчально-тематичний план.....	6
3. Зміст програми	7
4. Прогнозований результат	12
5. Орієнтовний перелік обладнання.....	13
6. Рекомендована література	14

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Гуртки естрадного співу займають одне з важливих місць у формуванні всебічно розвиненої людини. Такі гуртки розвивають творчі здібності учнів, вчать любити і розуміти музику, виховують їхній художній смак.

Програма гуртка естрадної пісні зорієнтована на учнів закладів професійної (професійно-технічної освіти).

Термін навчання – 1 рік.

На опрацювання навчального матеріалу відводиться 360 годин.

Метою програми є всебічний музично-естетичний розвиток учасників колективу та створення умов для творчого розвитку дітей засобами естрадної пісні.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

- творчої, що забезпечує розвиток музичних і вокальних здібностей; формування музично – естетичного смаку; прагнення до гармонії, уміння бачити її в музиці, людині, навколишньому світі; психологічному вивільненню та творчому розкриттю особистості через виконавський досвід;
- практичної, що сприяє формуванню навичок естрадного вокалу, слухового контролю, звукового передчуття;
- пізнавальної, що забезпечує ознайомлення з кращими зразками світової музичної культури; основним поняттям і термінам музичної грамоти; правилам гігієни та охорони голосу;
- соціальної, що сприяє вихованню громадянської свідомості, національної гідності через виконання кращих зразків української музики, формуванню навичок професійної взаємодії в колективі, прагнення до створення комфортного, доброзичливого клімату.

Заняття у гуртку естрадного співу відбуваються за трьома формами: індивідуальні, групові та зведені.

Метою індивідуальних занять є розкриття вокальних можливостей учня. Навчання правильному співу у всьому його комплексі: формування навичок співочої культури, різнобічний розвиток вокального слуху, дихання,

тренування музичної пам'яті, формування навичок співочої емоційності, вправності, виразності, розширення діапазону голосу, спів без супроводу, розкриття творчої індивідуальності виконавця.

Метою групових занять є досягнення злагодженого звучання в ансамблі.

Метою зведених занять є досягнення виразності співу із сценічним хореографічним втіленням, практична робота зі створення художнього образу, основ сценічного руху та ритміки, концертні виступи.

Виконавський рівень гуртка естрадного співу насамперед залежить від послідовної та тематичної роботи з його учасниками.

Підбираючи репертуар, керівнику потрібно враховувати побажання гуртківців, виходячи з реальних творчих та виконавських можливостей колективу і кожного учасника зокрема. Репертуар повинен бути художньо якісним, сучасним, відповідати віковим особливостям виконавців, загальнолюдським морально – естетичним цінностям. Музичні стилі, манери та стилі виконання пісень мають відповідати сюжету творів, індивідуальності здобувачів освіти, їхнім вокальним та акторським здібностям, бути сучасними та модними. Створюючи репертуар, слід керуватися принципами: художньою цінністю, виховним значенням, доступністю музичного та літературного тексту, різноманітністю жанрової та музичної стилістики, мелодійністю, цікавістю, романтичністю, логікою компоновки концертної програми.

Для самовдосконалення гуртківці вивчають та аналізують досвід кращих вокальних колективів. З цією метою керівник організовує відвідування концертів, театральних вистав, зустрічі з композиторами, професійними музикантами і виконавцями; відеоперегляди виступів аматорських та професійних естрадних колективів, їх аналіз та обговорення, а також участь у різноманітних конкурсах, фестивалях та благодійних заходах.

Програма є орієнтовною. Керівник колективу може вносити зміни й доповнення у її зміст, плануючи свою роботу, з урахуванням стану матеріально-технічної бази закладу, інтересів вихованців тощо. Розподіл годин за темами теж є орієнтовним. Керівник, враховуючи підготовку вихованців,

може вносити корективи до програми та визначити кількість годин, необхідних для засвоєння відповідної теми.

З метою урізноманітнення діяльності гуртка та підвищення зацікавленості гуртківців у творчості варто враховувати сучасні музичні тенденції та вподобання молоді, тому актуальним буде залучення їх до створення повноцінних відеокліпів, коротких відео (по типу Reels), створення цікавого музичного контенту, запис аудіодоріжок тощо

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ. Техніка безпеки.	4	-	4
2.	Ознайомлення з музичним обладнанням.	2	2	4
3.	Розділ 1. Оволодіння виконавськими навичками	6	30	36
4.	Розділ 2. Робота над вокальними творами	8	175	183
5.	2.1 Вокальні розспівки	-	14	14
6.	2.2 Розучування музичного та поетичного текстів	8	11	19
7.	2.3 Робота над вокальною партією	-	92	92
8.	2.4 Виразність виконання	-	58	58
9.	Розділ 3. Особливості естрадного вокалу	4	6	10
10.	Розділ 4. Культура сценічного виконання	11	43	54
11.	4.1 Формування та розвиток сценічних навичок	11	16	27
12.	4.2 Заняття з хореографії	-	27	27
13.	Розділ 5. Музично - освітні бесіди	4	6	10
14.	Розділ 6. Концертна діяльність	-	45	45
15.	6.1 Зведені репетиції, робота над ансамблем	-	30	30
16.	6.2 Концертні виступи	-	15	15
17.	Розділ 7. Екскурсії, конкурси, свята, виставки	-	10	10
18.	Підсумок	-	4	4
19.	Разом	39	321	360

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ. Техніка безпеки (4год)

Знайомство з гуртківцями, організаційні питання. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік.

Вступний інструктаж з техніки безпеки, включаючи принципи і специфіку гуртка.

Ознайомлення з музичним обладнанням (4 год)

Знайомство учасників колективу з основними технічними засобами.

Практична частина. Робота з мікрофонами, мікшерним пультом, запис музики на різноманітні носії.

Розділ 1. Оволодіння виконавськими навичками (36 год)

Знайомство з голосовим апаратом, правильна співоча постава (положення тулуба, рук, ніг, голови, шиї під час співу), дихання, діафрагма, співочі регістри, діапазон, тембр, лад, розмір, ритм, ведення звуків: legato та nonlegato. Правила та поради з гігієни голосу.

Практична частина. Вправи на формування чіткої дикції та артикуляції, співочого дихання (спокійний вдих, затримка вдиху перед початком співу – люфт-пауза, вироблення рівномірного видиху), визначення на слух висоти звуку, вміння повторити заданий звук, вирівнювання, утримання звуку, вправи на правильне співоче формування голосних звуків у поєднанні із приголосними, ведення звуків legato та nonlegato. Виконання елементарних вокальних вправ у повільному темпі.

Розділ 2. Робота над вокальними творами (183год)

2.1 Вокальні розспівки (14год)

Розігрівання голосового апарату, навчання правильного звукоутворення голосних та приголосних, формування співоцьких навичок.

Види розспівок: мелодична, гармонічна, спів із закритим ротом (морморандо), розспіви з паузами. Спів мелодичним і ритмічним канонам.

Практична частина. Вправи на розширення діапазону по висхідній, по низхідній, розспівки на певний наголос, дикцію, інтонацію звучання.

2.2 Розучування музичного та поетичного текстів (19 год)

Ознайомлення з піснею. Аналіз тексту, мелодії, визначення будови пісні.

Фразування.

Робота над текстом, пояснення незрозумілих слів. Досконале вивчення тексту напам'ять. Робота над дикцією. Єдність співацької дикції з характером і змістом твору.

Практична частина. Вивчення музичного та поетичного текстів.

Робота з текстами пісень як з окремою від музичного супроводу прозою (інтонаційна виразність, ритміка вірша, акцентуація, пластичне інтонування заданого тексту).

2.3 Робота над вокальною партією (92 год)

Вивчення вокальної партії.

Правильна постановка тіла і голови під час співу. Пошук тону найбільш зручного, вільно і природно сформованого звуку.

Робота над мелодією. Визначення руху мелодії. Точне відтворення звуку і утримування його висоти. Відчуття і спів інтервалів та акордових сполучень.

Робота над диханням. Розподіл запасу набраного повітря протягом всієї музичної фрази. Використання безшумного, спокійного ланцюгового дихання.

Робота над ритмом і темпом. Використання метронома.

Розвиток гармонічного слуху і набуття навичок багатоголосного співу.

Практична частина. Послідовне та поетапне відтворення вокальної партії. Чистота інтонування. Формування індивідуального стилю та манери виконання. Відпрацювання правильного, добре резонуючого співочого тону. Співання вправ зі словами на відпрацювання кантилен. Співання на посмішці. Вправи для вирівнювання голосу (зберігаючи головнерезонування). Дрібні прикраси: форшлаги, морденти, трелі.

2.4 Виразність виконання (58год)

Робота над динамікою. Ознайомлення з динамічними відтінками. Підвищення виконавської майстерності.

Ознайомлення зі штрихами. Робота над штрихами. Виконання музичного твору певним штрихом.

Слуховий контроль та самоконтроль за якістю свого вокального звучання.

Практична частина. Продовження роботи над удосконаленням вокально-технічних навичок та засвоєнням вокального репертуару. Розвиток творчих здібностей, прагнення до самостійності в осмисленні трактування твору.

Розділ 3. Особливості естрадного вокалу (10 год)

Відмінність естрадного вокалу від інших видів. Особливості естрадного співу. Поєднання різноманітних технік та специфічних прийомів.

Практична частина. Вправи, які сприяють природному звучанню голосу.

Розділ 4. Культура сценічного виконання (54год)

4.1 Формування та розвиток сценічних навичок (27 год)

Поняття та прийоми створення пластичного образу пісні (темп, ритм, характер рухів, манера поведінки, міміка, жести). Ознайомлення з правилами поведінки на сцені під час виступів (стандартні та екстремальні варіанти), з культурою роботи з мікрофоном, з процесом вживання в художній образ, з характером співочої дикції залежно від характеру музики та змісту твору. Робота над створенням художнього образу музичного твору, розробка варіантів сценічних костюмів. Сценічна мова, рух та постава.

Практична частина. Вироблення сценічної привабливості.

4.2.Заняття з хореографії (27 год)

Практична частина. Вивчення елементарних рухів. Пластика тіла. Постановка танців для вокальних композицій учасників гуртка. Ритмічні вправи.

Розділ 5. Музично-освітні бесіди (10год.)

Роль і значення та трансформація естрадної пісні в українському суспільстві в умовах воєнного часу. Відродження визвольних тем, образу захисника у сучасній українській естраді. Сучасна українська музика проти російської агресії. Голос сучасної української пісні. Народні мотиви в сучасній українській музиці. Народнопісенні витоки професійної музики. Танцювальні традиції та ритми сучасної музики. Проникнення класичної форми в естрадну та джазову музику і навпаки. Виховання почуття міри й смаку. Серйозна й розважальна естрада.

Практична частина. Слухання музики і перегляд відеоматеріалів

Розділ 6. Концертна діяльність (45 год.)

6.1 Зведені репетиції, робота над ансамблем(30год)

Зведені репетиції .Знайомство з вимогами до учасника концертного складу. Робота над виконавською майстерністю.

Практична частина. Відпрацювання концертного репертуару. Удосконалення техніки виконання та розвиток артистизму. Досягнення образності та виразності виконання, художньо-вокального інтонування.

6.2 Концертні виступи (15год)

Організація та проведення масових заходів. Постановка концертних номерів. Участь у різноманітних концертах і фестивалях різного рівня, а також благодійних заходах.

Розділ 7. Екскурсії, конкурси, свята, виставки (10 год)

Екскурсії, участь у виставках, конкурсах, святах. Відвідування краєзнавчих, природничих та історичних музеїв. Зустрічі з митцями сцени.

Підсумок(4 год)

Підведення підсумків, звітний концерт, планування роботи на наступний рік.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- основи вокально-естрадного мистецтва;
- будову пісні як музично-вокального та літературного твору;
- розуміти характер творів, які виконуються, передавати їх зміст і емоційний настрій слухачам.
- як сформувати власний сценічний образ

Вихованці мають вміти:

- володіти навичками естрадного співу
- орієнтуватись у сфері сучасної музики
- любити і розуміти музику;
- виразно і свідомо співати
- емоційно сприймати музику
- чисто інтонувати в точно заданій тональності
- володіти елементарними навичками хореографічної поведінки на сцені;
- поводити себе на сцені невимушено та впевнено.
- володіти різноманітними вокальними штрихами та вміло використовувати їх під час виконання музичного твору.
- користуватись звукопідсилювальною апаратурою.

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

№ з/п	Основне обладнання	Кількість
1.	Акустична система	2 шт
2.	Мікшерний пульт	1 шт
3.	Підсилювач	1 шт
4.	Мікрофон шнурковий	4 шт
5.	Радіомікрофон	4шт
6.	Стійка для мікрофона	4шт
7.	Монітори акустичні	2 шт
8.	Синтезатор	1 шт
9.	Ноутбук з комплектом музичних програм	1 шт
10.	Навушники	1 шт
14.	Метроном	1 шт
15.	Камертон	1 шт
16.	Відеокамера	1 шт
17.	Шнури, кабелі, штекери, електрошнурові подовжувачі	за необхідн.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Демчишин М.С. Формування музичного мислення школярів. Методичні рекомендації. Київ, 1994р.
2. Зеленецька І.О. «Хорове мистецтво в школі» Київ. «Музична Україна» 2002р
3. Програма роботи вокально-інструментальних ансамблів. – К.: МОН України, 1991.
4. Формування музичного мислення школярів. Методичні рекомендації. Укладач Демчишин М. С. – К.: МОН України, Інститут сист. дослідж. освіти, 1994.
5. Кузьгов Р.Ж. Основиестрадного вокалу / Р.Ж. Кузьгов. – Павлодар, 2012.
6. Юрко О.О. Вокальне виховання дітей та юнацтва в закладах загальної додаткової освіти / О.О. Юрко. – Суми, 2005.